

BỘ CÔNG THƯƠNG
TRUNG TÂM THÔNG TIN CÔNG NGHIỆP VÀ THƯƠNG MẠI

XUẤT KHẨU CHUỐI NĂM 2024
CÓ THỂ ĐẠT 350 TRIỆU USD

Năm 2024

MỤC LỤC

I. Tình hình chung	3
1.1 Tình hình phát triển trồng chuối tại một số tỉnh phía Bắc.....	3
1.2 Tình hình phát triển trồng chuối tại một số tỉnh phía Nam	5
II. Tình hình xuất khẩu chuối trong 10 tháng năm 2024	7
III. Triển vọng xuất khẩu trong thời gian tới	9

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1: Thị trường xuất khẩu chuối của Việt Nam trong 10 tháng năm 2024.....	9
Bảng 2: Nhập khẩu chuối, bao gồm cả chuối tây, tươi hoặc khô (HS 0803) của các thị trường trong 9 tháng đầu năm 2024	10
Bảng 3: Trung Quốc nhập khẩu chuối từ các thị trường trong 9 tháng đầu năm 2024	12

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1: Kim ngạch xuất khẩu chuối của Việt Nam qua các tháng giai đoạn 2023 – 2024.....	7
--	---

I. Tình hình chung

Việt Nam có khí hậu nhiệt đới, là một trong những xứ sở của cây chuối, từ Bắc xuống Nam, đồng bằng cũng như trung du, miền núi ở đâu cũng có chuối với nhiều loại giống khác nhau. Diện tích chuối chiếm 19% tổng diện tích cây ăn trái, sản lượng 1,4 triệu tấn.

Phía Bắc có Hà Nội, Phú Thọ, Hưng Yên, ở miền Trung và miền Nam nhiều địa phương có diện tích chuối lớn như Đồng Nai, Sóc Trăng, Cà Mau, Thanh Hóa, Quảng Trị, Khánh Hòa... có diện tích chuối từ 3.000 đến 8.000 ha.

Chuối là loại trái cây cho thu hoạch quanh năm, là mặt hàng trái cây xuất khẩu lớn thứ ba của Việt Nam, sau thanh long, xoài. Chuối là mặt hàng trái cây xuất khẩu có trị giá cao sau sầu riêng, thanh long, đạt gần 300 triệu USD trong 10 tháng năm 2024, tăng so với cùng kỳ năm 2023, chủ yếu xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc.

Theo dự báo, kim ngạch xuất khẩu chuối của Việt Nam trong năm 2024 có thể đạt khoảng 350 triệu USD, tăng 20% so với năm 2023. Để giữ vững vị trí xuất khẩu chuối số 1 tại thị trường Trung Quốc, Việt Nam cần kiểm soát chặt chẽ vùng trồng, duy trì ổn định chất lượng, mẫu mã, đặc biệt không để bệnh Panama trên diện rộng.

Trong chiến lược cơ cấu lại ngành nông nghiệp theo hướng ứng dụng công nghệ cao, tìm kiếm loại cây mới có giá trị kinh tế cao để đa dạng hóa nhóm mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực, các tỉnh phía Bắc, Trung và Nam đang phát triển trồng nhiều giống chuối cho năng suất cao.

1.1 Tình hình phát triển trồng chuối tại một số tỉnh phía Bắc

Ủy ban nhân dân Thành phố Hà Nội đã ban hành Quyết định về Kế hoạch phát triển sản xuất chuối theo tiêu chuẩn xuất khẩu thành phố Hà Nội giai đoạn 2021 - 2025. Hà Nội phấn đấu đến năm 2025 sẽ phát triển trồng mới, trồng thay thế diện tích chuối là 450 ha (chuối tây, chuối tiêu, chuối william...). Duy trì

diện tích chuối ổn định là 3.200 ha; phần đầu xuất khẩu đạt 20 - 30% sản lượng chuối hàng năm. Xây dựng 02 - 04 cơ sở phát triển sản xuất chuối gắn với tiêu thụ sản phẩm; xây dựng và duy trì được từ 03 nhãn hiệu chuối tập thể trở lên. Cấp từ 01 đến 02 mã OTAS (mã số toàn cầu truy xuất nguồn gốc) cho các vùng sản xuất chuối xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc; 60 - 80% vùng trồng chuối đạt giấy chứng nhận cơ sở đủ điều kiện an toàn thực phẩm... Để hiện thực hóa mục tiêu này, thành phố đang tập trung phát triển các vùng trồng chuối hàng hóa theo hướng an toàn, đáp ứng tiêu chuẩn xuất khẩu, đem lại giá trị kinh tế cao cho người nông dân.

Theo thống kê của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Thành phố Hà Nội, hiện toàn thành phố có 3.294 ha đất trồng chuối, hình thành nhiều vùng trồng chuối chuyên canh, tập trung chủ yếu ở xã Vân Nam (huyện Phúc Thọ); các xã Kiêu Kỵ, Kim Sơn (huyện Gia Lâm); xã Chu Minh (huyện Ba Vì)... Trong đó, hơn 70% diện tích đất trồng các giống chuối nuôi cấy mô. Bước đầu Thành phố Hà Nội đã hình thành các vùng trồng chuối chất lượng cao đủ điều kiện xuất khẩu tới một số quốc gia như: Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản.

Tuy nhiên, thực tế quy mô sản xuất chuối hiện nay còn khá nhỏ, phân tán nên đầu tư cho bảo quản, bao tiêu sản phẩm còn gặp khó khăn. Thêm nữa, quy trình canh tác chưa đồng bộ nên sản phẩm không đồng đều; việc thu hoạch, vận chuyển, đóng gói, bảo quản chưa đúng cách dẫn đến tỷ lệ sản phẩm bị hư hỏng cao (25 - 30%). Mặt khác, năng suất chuối của Hà Nội mới đạt 25,8 tấn/ha, ở mức thấp và 90% sản lượng vẫn tiêu thụ tại thị trường nội địa.

Không chỉ có các vùng trồng chuối hiệu quả ở Hà Nội, Hưng Yên, Bắc Kạn, cây chuối đang được các tỉnh xác định phát triển chuối giá trị theo hướng sản xuất hữu cơ và tăng tỷ lệ sản phẩm chế biến nhằm nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững, giúp nâng cao năng suất, chất lượng, đa dạng hóa sản phẩm, mở rộng thị trường tiêu thụ và tăng thu nhập.

Hiện nay, thị trường tiêu thụ trong nước và xuất khẩu đối với quả chuối tươi và các sản phẩm chế biến ngày càng mở rộng. Vì vậy, trong Đề án cơ cấu lại ngành nông nghiệp giai đoạn 2020 - 2025, tầm nhìn đến năm 2035 của tỉnh Bắc Kạn, cây chuối tây được xác định là một trong những cây trồng định hướng phát triển vùng chuyên canh hàng hóa ở địa phương. Mục tiêu đến năm 2025, toàn tỉnh có khoảng 2.500 ha chuối, sản lượng 30.000 tấn, trong đó 70% sản lượng chuối sẽ được đưa vào phục vụ ngành sản xuất chế biến nông sản đặc sản tại địa phương.

Ở Bắc Kạn có khá nhiều cơ sở sản xuất, Hợp tác xã, doanh nghiệp đầu tư sản xuất, chế biến các sản phẩm từ chuối như: Kẹo chuối, chuối sấy dẻo, rượu chuối, mứt chuối, chuối sấy khô... Những sản phẩm này dễ bán, được thị trường ưa chuộng. Một số sản phẩm từ chuối đã được gắn sao OCOP cấp tỉnh như: Rượu chuối men lá, chuối sấy dẻo, dầm chuối của Hợp tác xã Tân Dân (thành phố Bắc Kạn); chuối sấy của Hợp tác xã Thiên An (Bạch Thông); chuối sấy dẻo và bim bim chuối của Hợp tác xã Nông nghiệp và Thương mại Hợp Thành (xã Thanh Vận, huyện Chợ Mới). Đây là điều kiện tốt, giải pháp để ổn định đầu ra quả chuối cho các hộ nông dân, từng bước phát triển sản xuất liên kết chuỗi giá trị hàng hóa.

1.2. Tình hình phát triển trồng chuối tại một số tỉnh phía Nam

Hiện cả nước có 35 tỉnh với 286 mã số vùng trồng chuối xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc. Trong đó, Đồng Nai là tỉnh đứng đầu cả nước về số lượng mã số vùng trồng được Cục Bảo vệ thực vật cấp mã số và Tổng cục Hải quan Trung Quốc phê duyệt. Toàn tỉnh, hiện có 30 vùng trồng với diện tích gần 5,7 nghìn ha được cấp mã số, chiếm tỷ lệ 43% diện tích trồng chuối trên địa bàn. Tỉnh cũng có 39 cơ sở đóng gói chuối được cấp mã số.

Đồng Nai có diện tích trồng chuối xuất khẩu đứng đầu cả nước. Đặc biệt, đây là cây trồng đã hình thành được những vùng chuyên canh tập trung quy mô

lớn, ứng dụng kỹ thuật, công nghệ mới vào sản xuất và cho năng suất, chất lượng cao.

Thời gian qua, Đồng Nai tập trung nhân rộng diện tích được cấp mã số vùng trồng theo chuẩn thị trường xuất khẩu chính ngạch để cây trồng, trong đó có cây chuối phát triển bền vững hơn. Theo báo cáo của Chi cục Trồng trọt, bảo vệ thực vật và thủy lợi, chuối là cây trồng chủ lực của tỉnh với diện tích tăng nhanh trong vài năm trở lại đây.

Hiện nay, Đồng Nai đang đứng đầu cả nước về diện tích trồng chuối, với diện tích khoảng 10,6 nghìn ha, chiếm tỷ lệ 8,5% diện tích toàn quốc và 71% vùng Đông Nam Bộ. Cây chuối ở Đồng Nai được thu hoạch quanh năm, tập trung vụ chính từ tháng 9 đến tháng 5 năm sau. Tổng sản lượng chuối thu hoạch ước đạt khoảng 450 nghìn tấn; trong đó, tỷ lệ quả tươi tiêu thụ nội địa 15%, đưa vào chế biến 5%, xuất khẩu 80 - 85%. Vài năm nay, diện tích cây chuối cấy mô trên địa bàn huyện Trảng Bom (Đồng Nai), xuất khẩu chuối không ngừng tăng. Nguyên nhân là do so với các loại cây trồng khác, chuối cấy mô có nhiều lợi thế, thời gian từ khi trồng đến thu hoạch nhanh, chỉ mất khoảng 8 tháng. Quan trọng hơn, lợi nhuận từ cây chuối cao hơn nhiều so với cây ăn quả và cây công nghiệp. Theo tính toán của người trồng, năng suất trung bình của loại cây này đạt 50 tấn/ha, với giá bán 10.000 đồng/kg chuối tươi, người nông dân lãi khoảng 300 triệu đồng/ha.

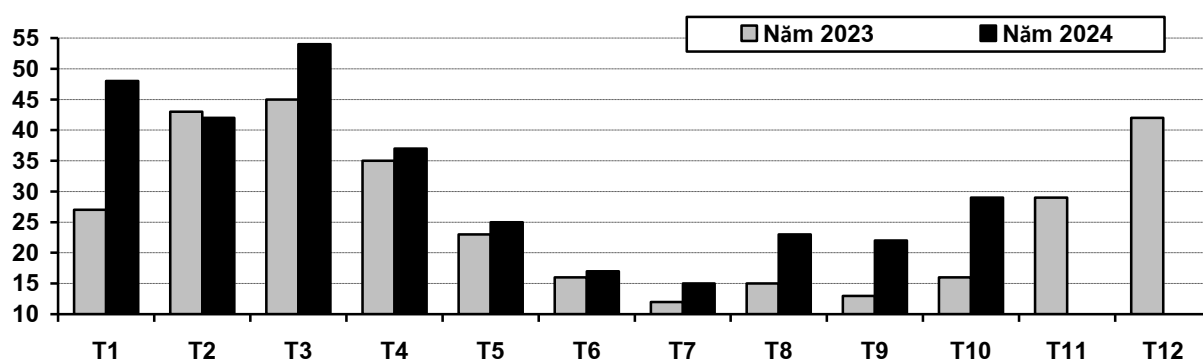
Một số địa phương có diện tích trồng chuối lớn của tỉnh như: Huyện Trảng Bom, huyện Thống Nhất là vùng đất đồi, đất đá nhưng lại rất phù hợp cho cây chuối sinh trưởng và phát triển. Chủ yếu là các giống chuối truyền thống như chuối bom, chuối sứ, tiêu, cau... Mấy năm qua, người dân địa phương còn trồng thêm giống chuối laba, chuối già hương để hướng đến xuất khẩu. Nhà vườn thường trồng các loại chuối truyền thống như: chuối tiêu, chuối mốc, chuối già, chuối bom để chế biến bánh kẹo và chuyên chở ra miền Trung, miền Bắc bán. Do các loại chuối này tiêu dùng nội địa, lợi nhuận không cao nên trước sự

hấp dẫn của cây chuối cấy mô xuất khẩu, nông dân gần như thu hẹp diện tích các giống chuối truyền thống, chuyển sang trồng chuối cấy mô xuất khẩu. Đến nay, 95% diện tích chuối trên địa bàn tỉnh được lắp đặt hệ thống tưới nước tiết kiệm; 100% diện tích chuối xuất khẩu được bao buồng. Đa số diện tích chuối trên địa bàn tỉnh là cung cấp cho thị trường xuất khẩu nên nông dân trồng chuối đầu tư bài bản, cải tiến quy trình canh tác, áp dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất để cây trồng đạt năng suất cao, mẫu mã đẹp và chất lượng theo tiêu chuẩn xuất khẩu.

II. Tình hình xuất khẩu chuối trong 10 tháng năm 2024

Theo thống kê sơ bộ từ số liệu của Tổng cục Hải quan, trong tháng 10/2024, xuất khẩu chuối của Việt Nam đạt hơn 29 triệu USD, tăng 33,9% so với tháng 9/2024 và tăng 82,1% so với tháng 10/2023. Tính chung 10 tháng năm 2024, xuất khẩu chuối của nước ta đạt 311,61 triệu USD, tăng 26,8% so với cùng kỳ năm 2023, chiếm 5,1% tỷ trọng xuất khẩu trong nhóm hàng hoa quả.

Biểu đồ 1: Kim ngạch xuất khẩu chuối của Việt Nam qua các tháng giai đoạn 2023 – 2024 (ĐVT: triệu USD)

Nguồn: Thống kê từ số liệu của Tổng cục Hải quan

Chuối của nước ta xuất khẩu sang nhiều thị trường như: Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Malaysia, Nga, UAE, Australia... Trong đó, xuất khẩu nhiều sang các thị trường chính như: Trung Quốc, Hàn Quốc và Nhật Bản, chiếm tỷ trọng lớn nhất là thị trường Trung Quốc.

Trong tháng 10/2024, xuất khẩu chuối của Việt Nam sang thị trường Trung Quốc đạt 17,3 triệu USD, tăng 48,1% so với tháng 9/2024 và tăng mạnh 104,7% so với tháng 10/2023. Tính chung 10 tháng năm 2024, xuất khẩu chuối sang thị trường Trung Quốc đạt 204,50 triệu USD, tăng 8,0% so với cùng kỳ năm 2023, chiếm 65,6% tỷ trọng trong tổng xuất khẩu chuối, giảm 11,4 điểm phần trăm so với cùng kỳ năm 2022.

Tiếp theo là xuất khẩu chuối sang thị trường Hàn Quốc, Nhật Bản đều tăng trưởng mạnh so với tháng trước và cùng kỳ năm trước. Đáng chú ý, xuất khẩu chuối sang các thị trường UAE, Kuwait, Iran, Litva, Hồng Kông hay New Zealand đều có kim ngạch xuất khẩu tăng mạnh, nhưng kim ngạch xuất khẩu sang các thị trường vẫn chưa cao.

Mặc dù có nhiều tiềm năng và thế mạnh phát triển, song so với các thị trường lớn khác thì hiệu quả sản xuất chuối của Việt Nam vẫn chưa cao do giá thuê nhân công cao, năng suất lao động thấp. Ngoài ra, thị trường xuất khẩu chuối của nước ta khá đa dạng nhưng giá trị vẫn chưa cao, còn hạn chế và vẫn còn phụ thuộc vào thị trường Trung Quốc là chủ yếu.

Mọi năm, từ sau Tết Nguyên đán đến tháng 4, 5, chuối Việt Nam thường xuất khẩu nhiều sang Trung Quốc do vào thời gian đó, thời tiết tại Trung Quốc vẫn đang lạnh, không trồng được chuối nên đẩy mạnh nhập khẩu từ nước ngoài.

Trước đây, chuối Việt Nam xuất khẩu sang Trung Quốc chủ yếu là chuối do nông dân tự trồng rồi được thương lái thu mua xuất khẩu nên số lượng còn chưa nhiều và giá trị chưa cao. Quy mô trồng chuối vẫn còn phân tán nên việc đầu tư, bảo quản chất lượng sản phẩm, bao tiêu sản phẩm gặp khó khăn, hiệu quả không cao. Quy trình canh tác chưa đồng bộ dẫn đến quy cách sản phẩm không đồng đều. Việc thu hoạch, vận chuyển, đóng gói, bảo quản chưa đúng cách dẫn đến tỷ lệ sản phẩm bị hư hỏng cao từ 25 - 30%.

**Bảng 1: Thị trường xuất khẩu chuối của Việt Nam
trong 10 tháng năm 2024**

Thị trường	Tháng 10/2024 (nghìn USD)	So với (%)		10 tháng năm 2024 (nghìn USD)	So với 10 tháng năm 2023 (%)	Tỷ trọng (%)	
		Tháng 9/2024	Tháng 10/2023			10 tháng năm 2024	10 tháng năm 2023
Tổng	29.041	33,9	82,1	311.610	26,8	100,0	100,0
Trung Quốc	17.264	48,1	104,7	204.495	8,0	65,6	77,1
Hàn Quốc	5.187	16,4	48,2	51.830	109,8	16,6	10,1
Nhật Bản	3.655	21,6	110,9	26.018	101,8	8,3	5,2
Malaysia	961	2,0	6,0	9.054	-2,8	2,9	3,8
Hàn Quốc	385	-9,8	-16,2	3.300	43,5	1,1	0,9
UAE	138		423,5	3.150	1.707,6	1,0	0,1
Australia	146	-7,5	-51,4	2.107	17,9	0,7	0,7
Kuwait	189	40,3	155,4	1.417	274,4	0,5	0,2
Campuchia	141	-2,9	291,9	1.108	278,6	0,4	0,1
Iran	40	439,5		1.094	2.681,3	0,4	0,0
Mỹ	115	29,7	-2,1	1.032	26,3	0,3	0,3
Singapore	46	23,9	-65,6	958	-26,8	0,3	0,5
Israel	121	118,8		662	187,0	0,2	0,1
Đông Timor	87	-56,6	65,1	525	325,2	0,2	0,1
Litva	131	671,3	206,3	361	32,5	0,1	0,1
Hồng Kông	44	33,0	4.372,5	360	695,2	0,1	0,0
Canada	44	-21,4	7,6	353	17,1	0,1	0,1
Congo	142			269		0,1	0,0
New Zealand	50	236,8	1.817,6	252	62,4	0,1	0,1
Papua New Guinea	49	-28,1		221	2.059,2	0,1	0,0
Đài Loan	17	30,0	21,7	183	-6,4	0,1	0,1
Thị trường khác	87	-46,7	20,7	2.859	192,7	0,9	0,4

Nguồn: Thống kê sơ bộ từ số liệu của Tổng cục Hải quan

III. Triển vọng xuất khẩu trong thời gian tới

Chuối là cây lương thực quan trọng thứ tư sau lúa mì, gạo và ngô xét về sản lượng và là loại trái cây được thế giới ưa chuộng. Chuối là một trong những loại trái cây xuất khẩu chủ yếu trên toàn cầu và cũng là nguồn sinh kế và thực phẩm quan trọng. Quy mô thị trường chuối thế giới ước tính đạt 140,84 tỷ USD trong năm 2024 và dự kiến sẽ đạt 146,56 tỷ USD vào năm 2029, tăng trưởng với tốc độ là 0,8% trong giai đoạn dự báo từ năm 2024 - 2029.

Trong đó, nhu cầu nhập khẩu của thế giới hàng năm đạt khoảng từ 16 – 17 tỷ USD. Theo Trung tâm Thương mại Quốc tế (ITC), trong 9 tháng đầu năm 2024, nhu cầu nhập khẩu chuối, bao gồm cả chuối tây, tươi hoặc khô (HS 0803), từ các thị trường đạt khoảng 11,541 tỷ USD, giảm 4,6% so với cùng kỳ năm 2023, Trong đó, EU là khu vực thị trường có nhu cầu nhập khẩu lớn nhất đạt 5,268 tỷ USD, giảm 1,8% so với cùng kỳ năm 2023, chủ yếu nhập khẩu của các thị trường Hà Lan, Đức, Pháp, Bỉ, Italia...

Mỹ vẫn là thị trường đơn lẻ nhập khẩu lớn nhất, trong 9 tháng đầu năm nhập khẩu đạt 2,441 tỷ USD, tăng 2,2% so với cùng kỳ năm 2023. Tiếp đến là các thị trường Hà Lan, Đức, Nhật Bản và Trung Quốc.

Trong khi đó, theo số liệu thống kê từ Trung tâm Thương mại Quốc tế (ITC), Việt Nam xuất khẩu chuối trong 9 tháng đầu năm 2024 đạt 283,56 triệu USD, tăng 16,8% so với cùng kỳ năm 2023, chủ yếu là xuất khẩu sang các thị trường Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Malaysia và Singapore. Nhờ nâng cao được chất lượng nên chuối Việt Nam đang thâm nhập mạnh vào 2 thị trường khó tính, có tiềm năng lớn ở khu vực Đông Á là Nhật Bản và Hàn Quốc.

Bảng 2: Nhập khẩu chuối, bao gồm cả chuối tây, tươi hoặc khô (HS 0803) của các thị trường trong 9 tháng đầu năm 2024

Thị trường	9 tháng năm 2024 (nghìn USD)	So với 9 tháng năm 2023 (%)	Tỷ trọng (%)	
			9 tháng năm 2024	9 tháng năm 2023
Tổng	11.541.381	-4,6	100,0	100,0
Mỹ	2.441.259	2,2	21,2	19,7
Hà Lan	912.859	1,6	7,9	7,4
Đức	836.944	-5,4	7,3	7,3
Nhật Bản	746.699	0,9	6,5	6,1
Trung Quốc	654.846	-22,4	5,7	7,0
Pháp	641.210	-4,1	5,6	5,5
Bỉ	599.394	22,4	5,2	4,0
Anh	541.292	0,1	4,7	4,5
Italia	453.722	-2,6	3,9	3,8
Canada	394.402	2,8	3,4	3,2

Thị trường	9 tháng năm 2024 (nghìn USD)	So với 9 tháng năm 2023 (%)	Tỷ trọng (%)	
			9 tháng năm 2024	9 tháng năm 2023
Hàn Quốc	289.702	25,3	2,5	1,9
Ba Lan	280.697	-2,3	2,4	2,4
Tây Ban Nha	271.500	3,1	2,4	2,2
Achentina	192.274	-19,0	1,7	2,0
Ukraine	141.846	-6,1	1,2	1,2
Romania	136.261	-10,7	1,2	1,3
Hy Lạp	128.672	0,9	1,1	1,1
Bồ Đào Nha	128.039	-9,3	1,1	1,2
Iran	119.139	-56,1	1,0	2,2
CH Séc	117.013	-3,3	1,0	1,0
Thụy Điển	115.186	-5,0	1,0	1,0
Áo	107.509	-22,4	0,9	1,1
Thị trường khác	1.290.916	-17,0	11,2	12,8

Nguồn: Trung tâm Thương mại Quốc tế (ITC)

Theo Trung tâm Thương mại Quốc tế (ITC), trong 9 tháng đầu năm 2024, Trung Quốc nhập khẩu chuối, bao gồm cả chuối tây, tươi hoặc khô (HS 0803), đạt 654,85 triệu USD, giảm 22,4% so với cùng kỳ năm 2023, chủ yếu là nhập khẩu từ các thị trường Việt Nam, Philippin, Ecuador, Campuchia, Lào... Trong đó, Trung Quốc nhập khẩu nhiều nhất từ Việt Nam, đạt 201,37 triệu USD, tăng 3,2% so với cùng kỳ năm 2023, chiếm 30,8% tỷ trọng, tăng 7,6 điểm phần trăm so với cùng kỳ năm 2023.

Tiếp theo là nhập khẩu từ thị trường Philippin đạt 174,66 triệu USD, giảm 46,8% so với cùng kỳ năm 2023, chiếm 26,7% tỷ trọng, giảm 12,2 điểm phần trăm so với cùng kỳ năm 2023.

Trung Quốc hiện đang là một trong những thị trường nhập khẩu chuối lớn nhất thế giới. Tính về lượng, chuối là loại trái cây nhập khẩu nhiều nhất của Trung Quốc, đứng trên sầu riêng (1,43 triệu tấn), dứa (1,18 triệu tấn)... Còn tính về kim ngạch, chuối đứng thứ 4 sau sầu riêng tươi (6,72 tỷ USD), anh đào (2,65 tỷ USD) và sầu riêng đông lạnh (hơn 1 tỷ USD).

Theo báo cáo của Phòng Thương mại Xuất nhập khẩu Thực phẩm, Sản phẩm bản địa và Phụ phẩm động vật Trung Quốc, hàng năm Trung Quốc có nhu cầu nhập khẩu chuối với trị giá lên tới 1 tỉ USD. Trong năm 2023, nước này đã nhập khẩu 1,77 triệu tấn chuối, trị giá 1,082 tỷ USD, trong đó Philippin chiếm 40%, Việt Nam chiếm có 23%, Campuchia chiếm 18%. Tới nay, tình hình đã thay đổi, có sự chuyển dịch về cơ cấu nguồn cung chuối cho thị trường Trung Quốc. Việt Nam trở thành nguồn cung chuối lớn nhất cho Trung Quốc trong 9 tháng đầu năm 2024. Thị phần chuối của Việt Nam trong tổng lượng nhập khẩu của Trung Quốc tăng từ 23,1% trong 9 tháng năm 2023 tăng lên 30,8% trong 9 tháng đầu năm 2024. Trong 9 tháng đầu năm 2024, Trung Quốc giảm nhập khẩu chuối từ các nguồn cung Philippin, Campuchia.

Bảng 3: Trung Quốc nhập khẩu chuối từ các thị trường trong 9 tháng đầu năm 2024

Thị trường	9 tháng năm 2024 (nghìn USD)	So với 9 tháng năm 2023 (%)	Tỷ trọng (%)	
			9 tháng năm 2024	9 tháng năm 2023
Tổng	654.846	-22,4	100,0	100,0
Việt Nam	201.369	3,2	30,8	23,1
Philippin	174.658	-46,8	26,7	38,9
Ecuador	119.408	-15,2	18,2	16,7
Campuchia	115.557	-23,6	17,6	17,9
Lào	29.373	52,8	4,5	2,3
Mêxicô	9.554	83,2	1,5	0,6
Thái Lan	3.529	-8,2	0,5	0,5
Indônêxia	712	22,5	0,1	0,1
Myanma	683		0,1	0,0

Nguồn: Trung tâm Thương mại Quốc tế (ITC)

Như vậy, ngành chuối Việt Nam đã thay thế vị trí nhà cung cấp số 1 của Philippin và đang chiếm lợi thế tại thị trường Trung Quốc. Nguyên nhân được cho là thời tiết tại Philippin không thuận lợi, ngoài ra chuối của Philippin đang

đổi diện bệnh héo rũ Panama dẫn đến sản lượng giảm và giá cao hơn. Bên cạnh đó, căng thẳng địa chính trị cũng tác động khiến Trung Quốc giảm nhập khẩu chuối từ Philippin.

Mặc dù chuối của Philippin vẫn được ưa chuộng tại thị trường Trung Quốc nhờ hương vị, nhưng tình trạng khan hiếm nguồn cung và chi phí cao hơn đã tạo điều kiện cho chuối Việt Nam mở rộng thị phần. Trong khi đó, chuối của Việt Nam có chất lượng tốt, giá thành rẻ hơn, lại được lợi về vận chuyển nhờ rút ngắn thời gian. Chuối Việt Nam chỉ mất hai ngày để có mặt tại các chợ đầu mối Trung Quốc. Việt Nam có vị trí địa lý gần Trung Quốc hơn các nước khác, đây là một yếu tố thuận lợi về logistics do có đường biên giới liền kề, nên có thể xuất khẩu qua đường bộ. Chính vì vậy, thời gian và chi phí vận chuyển chuối Việt Nam tới Trung Quốc hiện đang thấp hơn nhiều so với các nước khác.

Tại thị trường Trung Quốc, Việt Nam không chỉ cạnh tranh tốt với Philippin mà các nguồn cung khác ở Đông Nam Á như Campuchia, Lào, Thái Lan cũng đang không thuận lợi. Đặc biệt, giá chuối từ Thái Lan tăng vọt đang khiến phía Trung Quốc không còn mặn mà với hàng nhập từ nước này.

Tiềm năng xuất khẩu chuối sang Trung Quốc còn rất lớn, nước này có xu hướng tăng nhập khẩu quả chuối từ thị trường Việt Nam bởi thuận lợi về vị trí địa lý và giá cả cạnh tranh. Ngoài ra, cơ hội xuất khẩu chuối sang thị trường Trung Quốc đã rộng mở hơn khi Nghị định thư về xuất khẩu trái chuối tươi chính ngạch của Việt Nam sang Trung Quốc đã được ký kết vào tháng 11/2022, hoạt động xuất khẩu chuối của nước ta sang Trung Quốc đã liên tục khởi sắc.

Những năm gần đây, nhiều doanh nghiệp đã đầu tư mạnh vào trồng chuối xuất khẩu như Unifarm, Huy Long An, Hoàng Anh Gia Lai..., giúp cho chuối của Việt Nam tăng mạnh về sản lượng cũng như chất lượng. Do đó, chuối Việt Nam ngày càng cạnh tranh được với chuối của các nước khác và gia tăng mạnh về thị phần tại thị trường Trung Quốc.

Chuối là mặt hàng có tỷ trọng xuất khẩu lớn thứ 3 trong nhóm rau quả sau sầu riêng, thanh long của nước ta. Chuối cũng là một trong 9 loại trái cây được xuất khẩu chính ngạch vào thị trường Trung Quốc, đây là một thuận lợi lớn để phát triển mạnh sản phẩm tiềm năng này. Trong liên tiếp 2 năm qua, xuất khẩu chuối thuận lợi, kim ngạch tăng trưởng và giá tốt. Dự báo năm 2024, xuất khẩu mặt hàng này có thể đạt khoảng 350 triệu USD, tăng 20% so với năm 2023.

Bên cạnh xuất khẩu chuối tới thị trường Trung Quốc, chuối Việt Nam còn xuất khẩu mạnh sang Malaysia, Singapore, Hàn Quốc, Nhật Bản, Qatar với số lượng tăng nhanh mỗi năm, nhưng kim ngạch vẫn chưa cao. Điều này khiến trái chuối xuất khẩu phụ thuộc rất lớn vào thị trường Trung Quốc luôn biến động, sẽ khiến xuất khẩu chuối của doanh nghiệp gặp nhiều rủi ro.